

РЕЗЮМЕ НА ЦЯЛОСТНА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Институция:

Министерство на финансите

Нормативен акт:

Проект на Закон за въвеждане на еврото в Република България

Период на извършване на оценката:

Октомври 2022 г. – март 2024 г.

- Национално Европейско
 Национално и европейско
 Международно

От какво ниво възниква необходимостта от предприемане на действието?

Лице за контакт:

Методи Методиев, директор на д-я „Европейски въпроси и политики“

Телефон и ел. поща:

02/98592193

secretary.evp@minfin.bg

1. Проблеми, цели и варианти на действие

1.1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1: „Липса на общи и специфични правила във връзка със закръгляване след превалутиране от левове в евро. “

Превалутирането и закръгляването на стойности от левове в евро е ключова част от въвеждането на единната европейска валута в Република България. В този процес следва да се пояснят превалутирането и закръгляването на стойността на всяка материално оценима вещь или право в гражданския оборот, като неизчерпателно в това число влизат: стоки и услуги, банкови сметки, капитал на търговски дружества, акции и дялове, дългови ценни книжа, държавни ценни книжа, държавногарантирани заеми, ценни книжа, лихвени проценти по договори за кредит, възнаграждения, пенсии, социални помощи и обезщетения и др.

Неправилното превалутиране и закръгляване би застрашило и делегитимирало целия процес по въвеждане на еврото и би противоречало на принципа за превалутиране от левове в евро, описан в Националния план за въвеждане на еврото в Република България, както и потенциално би застрашил спазването на всички останали принципи, очертани в Плана.

Затова и за да бъде успешно преминаването към единната европейска валута, дефинирането на правила за превалутиране и закръгляване и регламентирането им в нормативен акт е основополагащо за целия процес. Липсата на яснота и правила по отношение превалутирането на парични стойности от левове в евро би създадо предпоставки за изкуствено, непрозрачно и необосновано покачване на цените, вследствие на некоректно превалутиране, което е и най-разпространеното притеснение на гражданите от въвеждането на еврото.

С цел намиране на решение на така зададения проблем се разглеждат отделно правилата за превалутиране, и по-конкретно официалния валутен курс, при който стойностите в левове ще се преобразуват в такива в евро, както и правилата за закръгляване - вкл. до кой знак след

десетичната запетая ще се закръгляват стойностите след превалутиране и кое правило за закръгляване ще бъде използвано.

С оглед на това, че курсът, при който ще се превалутират левовите в евро, е неоспорим и не е обект на доклада за цялостна предварителна оценка на въздействието на Закона за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ), проблемът, чието решение се подлага на дискусия, е свързан основно с правилата за закръгляване. Този въпрос не е пренебрежим, тъй като неправилното закръгляване потенциално би могло да доведе до загуби на гражданите, бизнеса и държавата. Ако не се възприеме подходящ подход по отношение на закръгляването след превалутиране на стойностите от левове в евро на акции, облигации, възнаграждения от положен труд, обезщетения и др., това би довело до различия и дори нередности, което ще бъде в ущърб на българските граждани и бизнеса.

Проблем 1.1 „Адаптиране на остойностените данни в Търговския регистър (превалутиране и закръгляване в евро)“

В рамките на процеса по разработване на настоящия законопроект, беше констатирано, че във връзка с Проблем 1, най-съществен за въвеждането на еврото е въпросът за превалутирането и закръгляването на стойностите, свързани с капиталовите търговски дружества, които подлежат на вписване в Търговския регистър. Основни затруднения тук са превалутирането на общите стойности на капитала на дружествата с ограничена отговорност и на акционерните дружества, и превалутирането на дяловите участия на съдружниците и акционерите по начин, който позволява възможно най-точното запазване на съществуващите правоотношения, свързани с отделните юридически лица. Именно върху този въпрос е фокусиран анализът и са развити варианти на действие.

Анализът не засяга командитните дружества с акции (КДА), въпреки факта, че са особен вид капиталови търговски дружества, тъй като тази правно-организационна форма е слабо разпространена в България.

Превалутирането и закръгляването на остойностените данни в Търговския регистър би било нецелесъобразно, ако вследствие на адаптацията бъдат нанесени прекомерни вреди спрямо функциите и принципите на регистъра. Приспособяването на базата данни за работа с евро следва да се извърши по начин, който не води до спад в нейните нива на достоверност и публичност. Вследствие на тези качества на представяната информация произлиза и презумпцията, че представените актове, отнасящи се до търговците, клоновете на чуждестранни търговци, юридическите лица с нестопанска цел и до клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел, са станали известни на третите лица от момента на обявяване.

Възприемането на неподходящ вариант на действие относно превалутирането на остойностените обстоятелства за капиталовите дружества би довело до резултат, който е в противоречие на нормативната рамка относно регистрацията, воденето, съхраняването и достъпа до Търговския регистър, както и действието на вписванията, заличаванията и обявяванията в него.

Наред със съхраняването на функциите и принципите на Търговския регистър, предотвратяване на настъпването на вреди за дружествата и членовете им е основен за процеса критерий, от чието изпълнение зависи успеха на адаптирането на Търговския регистър за работа с евро. Същевременно недопускането на вреди за физическите и юридическите лица е очертано в Националния план за въвеждане на еврото в Република България като един от основните принципи, съгласно които следва да се ръководи процесът по въвеждане на еврото. Развиването на варианти на действие по проблема следва да вземе предвид евентуалните въздействия, които биха били породени вследствие дори на минимални изменения в гореописаните релевантни и подлежащи на вписване обстоятелства (капитал и акции). Второстепенно стои въпросът за последствията от неточно остойносттаване на дружествените дялове, в случай че тази дейност бъде възприета като необходима и включена като част от процеса.

Процесът по разработване на варианти за действие по Проблем 1.1. е съобразен с границите на практическите възможности за изпълнение, така че да бъдат спазени поставените срокове за осъществяване на превалутиране и закръгляване на съвкупността от остойностени данни в Търговския регистър посредством избрания подход и съгласно принципите на въвеждането на еврото като официална парична единица в Република България. В тази връзка едно от основните съображения при адресирането на Проблем 1.1. е нуждата от предвиждане на методи и системи за превалутиране, чието прилагане е ефикасно и в рамките на допустимата сложност, като същевременно следва да водят както до съхраняване на ролята на Търговския регистър, така и до предпазването на дружествата и членовете им от вреди вследствие на некоректно адаптиране.

Подтема 1.2. „Превалутиране и закръгляване на второстепенни по сложност стойности“

Вторичните по сложност теми, свързани с превалутирането и закръгляването, които са от особено значение за икономическите и социални процеси, но не представляват съществени по трудност въпроси, засегнати от ЗВЕРБ, са разгледани в настоящето описание на по-общия проблем. Тези теми включват превалутирането и закръгляването на: стоки и услуги, банкови сметки, дългови ценни книжа, държавни ценни книжа, държавни и държавногарантирани заеми, ценни книжа, лихвени проценти по договори за кредит, възнаграждения, пенсии, социални помощи и обезщетения, безналични финансови инструменти, дялове на колективни инвестиционни схеми, дялове на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване. Предпочитаните подходи спрямо закръгляването на гореизброените от своя страна, могат да се разграничат на два основни типа: по едно общо правило и по специфични правила с оглед нуждите на конкретния случай.

Така нареченото „общо правило“ визира превалутирането на стойности по официалния валутен курс и закръгляване до втория знак след десетичната запетая на базата на третия знак след десетичната запетая в съответствие със следното математическо правило за закръгляване: когато третият знак след десетичната запетая е по-малък от пет, вторият знак след десетичната запетая остава непроменен, а когато третият знак след десетичната запетая е равен или по-голям от пет, вторият знак след десетичната запетая се увеличава с една единица. Правилото намира приложение при превалутирането на стоки и услуги, открити сметки в кредитни институции и други доставчици на платежни услуги, дългови ценни книжа, безналични финансови инструменти, държавни ценни книжа, държавни заеми и държавногарантирани заеми, публични задължения, ценни книжа на приносител и платежни инструменти извън приложното поле на Закона за платежните услуги и платежните системи (ЗПУПС). Следва да се спомене, че съгласно принципите на приемственост, автоматизъм и защита на потребителите, извършването на превалутиране и закръгляване на гореизброените не води до допълнителни разходи за потребителя и запазва действието на съществуващите правни инструменти и правоотношения между страните. Така например, по договорите между кредитни институции и техни клиенти, важат условията, които са били валидни преди превалутирането, а превалутирането на номиналната стойност на дългови ценни книжа не се счита за промяна в правата и задълженията на емитента или притежателя.

Изключения от общото правило се открояват при: дяловете в колективни инвестиционни схеми, дяловете във фондове за допълнително пенсионно осигуряване, променливите лихвени проценти по договори за кредит, възнагражденията, обезщетенията, паричните помощи и пенсиите по част първа от Кодекса за социалното осигуряване и социалните помощи и обезщетенията. Тези отклонения са предвидени с идеята за по-целесъобразно адресиране на специфичните потребности при превалутирането и закръгляването на отделните стойности, в това число възможно най-точното преобразуване на левови стойности в евро.

Проблем 2: „Липса на информация и прозрачност по отношение на превалутирането на цените, която може да доведе до икономически необоснованото им покачване“

Съществува опасност въвеждането на еврото да създаде риск за добрата информираност на потребителите и прозрачността по отношение на ценообразуването. Замяната на лева с еврото като официална парична единица предполага превалутирането в евро на всички цени, досега обозначени в левове. Макар че българските граждани ще бъдат добре информирани относно правилата за превалутиране и начините за закръгляване (дискутирани в Проблем 1), липсата на прозрачност в момента на превалутиране би затруднила потребителите при сравняването на цените в старата и в новата валута, което от своя страна би им попретило да вземат информирано решение при закупуване на стоки и услуги. По този начин внезапното преминаване от обозначаването на цените на стоките и услугите единствено в левове преди и единствено в евро след датата на въвеждане на еврото в Република България би изкривило пазарите. По-конкретно, липсата на информация и прозрачност би създавало предпоставки за изкуствено и необосновано покачване на цените вследствие на некоректно превалутиране, което е и най-разпространеното притеснение на гражданите от въвеждането на еврото.

Тази опасност е отбелязана от всички новоприсъединили се към еврозоната държави членки, но е от особено значение в българския случай. Така е, тъй като настоящият курс 1,95583 лева към 1 евро, който ще се запази и при присъединяването на България към еврозоната, е близък до курс 2 лева към 1 евро. Заради това, както и за улеснение, често грешно се възприема, че курсът е 2 към 1. Това би могло да обърка потребителите и да им попречи да вземат информирано решение при закупуване на стока/услуга и би им попретило да идентифицират измами, свързани с неправилно превалутиране.

Не следва да се пренебрегва и негативният ефект върху възприятието на гражданите за новата валута, до който би довел липсата на време потребителите да свикнат с обозначаването на цените в евро.

Възможното икономически необосновано покачване на цените на стоките и услугите, произхождащо от липсата на информация и прозрачност при превалутирането им, би било в противовес със заложения в Националния план за въвеждане на еврото в Република България принцип за защита на потребителите.

Тъй като проблемът е породен от липсата на прозрачност при превалутиране и липсата на информация, която да подпомогне съпоставимостта на цените в левове и в евро, за разрешаването му като най-целесъобразно се разглежда въвеждането на задължението на търговците да обозначават цените в двете валути в период, започващ преди и завършващ след въвеждането на еврото в Република България (т.нар. „период на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите“).

Определянето на период на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите в левове и в евро само по себе си поражда два въпроса, чиито решения следва да бъдат намерени в проекта на ЗВЕРБ, а именно - каква ще е продължителността на действие и какъв ще е обхватът на предложения период.

Проблем 3: „Липса на адаптационен период, по време на който гражданите могат да се приспособят към разплащания с новата валута и който да позволи плавна процедура по обмен на банкноти и монети от левове в евро.“

От въвеждането на еврото като официална парична единица на Република България следва, че трябва да бъде определен моментът, от който левът ще престане да бъде законно платежно средство. Подготовката за този момент изисква изтеглянето на всички банкноти и монети в левове от обращение и замяната им с банкноти и монети в евро, както е подробно разписано в анализа на Проблем 4. Това е мащабен процес, който изисква участието на всеки, който извършва и/или приема плащания в брой или държи спестявания в левове. Именно поради мащаба на замяната на

официалната парична единица в Република България е необходимо подходът при реализирането ѝ да се обмисли и планира внимателно, така че да не създаде излишна тежест за българските граждани и бизнес.

В тази връзка подход, при който левът престава да бъде законно платежно средство внезапно, без каквото и да е преходен/адаптационен период, създава сериозни рискове както за гражданите, така и за бизнеса. Без преходен период гражданите биха били неподготвени да извършват, а много търговци да приемат плащания в брой в евро. По-конкретно съществува риск много граждани да нямат достатъчно банкноти и монети в евро в наличност, за да извършват разплащания за закупуване на стоки и услуги, вкл. такива от първа необходимост. Това би могло да доведе до редица трудности, включително това левът да продължи да се използва неформално при плащания в брой, по този начин делегитимирайки процеса по въвеждане на единната европейска валута. В краен случай на отделни места би могло да се стигне и до разменна търговия (бартер). По принцип този тип отношения може да доведе до изкривяване на пазарите поради липсата на обективност и съпоставимост по отношение на стойностите на дадени стоки и услуги и, в крайна сметка, увеличаване на тяхната парична равностойност (цени). Също така, ако не се въведе гъвкавост по отношение на използваната валута при разплащанията в определен период след датата на въвеждането на еврото в Република България, съществува опасност от появата на организационни проблеми, а именно струпване в първите часове на датата на въвеждане на еврото на много граждани в банковите и пощенските клонове, които ще отменят левове в евро, а оттам и до затруднения и дори невъзможност да бъдат обслужени. Неотложността на необходимостта от обмен, породена от това левът внезапно да престане да бъде законно платежно средство, и потенциалната невъзможност на пунктовете за обмен да обслужат всички желаещи клиенти, би накарала някои граждани и бизнеси да прибегнат до услугите на обменни бюра или нелицензирани търговци в сивия сектор, които предлагат да обменят банкнотите и монетите им от левове в евро срещу заплащане. Това не само би противоречало на принципа за защита на потребителите, тъй като те биха били таксувани, но в случай на нелицензирана търговия би довело и до загуби за държавата посредством разрастването на сивата икономика.

Възможното реализиране на тези рискове би противоречало на принципа за ефективност, заложен в Националния план за въвеждане на еврото в Република България, според който при подготовката за членство следва да се предприемат най-целесъобразните мерки за постигане на търсените крайни резултати, както и на принципа за отговорност, съгласно който всички публични органи, участващи в процеса на преминаването към еврото, следва да носят отговорност за плавното протичане на подготовката в сферите на своята компетентност.

Друго предизвикателство, свързано с възможността изведнъж еврото да стане официална парична единица, а левът да престане да бъде такава, е, че това на практика ще означава въвеждане на задължение за българските граждани да използват нова за немалка част от тях валута за разплащания в брой, което би могло да причини затруднения за тях, включително и поради факта, че времето за запознаване с визуалните и защитните характеристики на еврото ще бъде значително съкратено.

Това създава риск и за спазването на принципа за сигурност на потребителя, заложен в Националния план за въвеждане на еврото в Република България, според който потребителите следва да бъдат защитени в максимална степен от възможни злоупотреби и фалшификации, свързани с въвеждането в обращение на евробанкнотите и монетите, като за целта гражданите следва да бъдат добре запознати с характеристиките и защитните елементи на евробанкнотите и евромонетите.

Подобно на Проблем 2, и Проблем 3 до голяма степен произхожда от липсата на достатъчно време за адаптация. Именно необходимостта от адаптация на гражданите към новата валута, както и от осигуряването на плавен и постепен обмен на банкноти и монети от левове в евро обуславя въвеждането на период, по време на който плащанията в брой ще могат да се извършват в двете валути (период на „двойно обращение на лева и еврото). В този период се предвижда търговците

да бъдат задължени да връщат рестото на клиентите си изключително в евро, освен ако не могат да го направят от практически съображения. По този начин такъв преходен период би гарантирал постепенен преход към еврото, осигурявайки допълнителен обменен канал за лицата, които имат спестявания в брой на български банкноти и монети, и позволявайки на гражданите да свикнат с новата валута.

Проблем 4: „Необходимост/липса на процедура по разпространение на новата валута и обмяната на банкноти и монети от левове в евро.“

Като основни рискове, свързани с въвеждането на еврото като официална парична единица в Република България, следва да се очертаят, от една страна липсата на добра организация по снабдяването, а от друга липсата на ясна уредба за процеса, посредством който ще може да се извършва обмяната на банкнотите и монетите от левове в евро. Тези проблеми са взаимосвързани, както по своето естество, така и по своето разрешение, и следователно е най-целесъобразно да бъдат разгледани заедно.

За постигането на гладко и безпроблемно преминаване към новата валута е наложително законодателят да определи подхода за навлизането на евробанкнотите и евромонетите в обращение.

Редом с това процесът по разпространение и снабдяване следва да е съобразен с необходимостта от организиране на обезопасено съхранение на големи размери от налични парични средства в левове след изтеглянето им от обращение, както и унищожаването им. Реализирането на подобна дейност изисква предварителната осигуряване на нужните технически средства – машини, съоръжения, складови помещения, консумативи за касова дейност и други.

Впоследствие е необходимо да се определят най-подходящите канали за разпространение сред населението, така че това да стане максимално ефективно и сигурно, като се имат предвид очертаните от Националния план за въвеждане на еврото принципи и концепции. Дейността по разпространението предполага използването на обстойна мрежа от банкови и пощенски клонове, снабдена с евробанкноти и монети. Мрежата следва да има широк териториален обхват с цел бързо взаимодействие с всички слоеве на обществото и икономиката. Използването на вече съществуващи организации със създадени оперативни и логистични центрове значително би улеснило процеса.

Обмяната на банкнотите и монетите от левове в евро би могло да създаде риск за принципа за защита на потребителите, очертан в Националния план за въвеждане на еврото в Република България. Въвеждането на такса за услугата за обмен на банкнотите и монетите от левове в евро непосредствено след датата на въвеждане на еврото пряко би противоречало на този принцип, тъй като за много граждани, които имат спестявания в брой, би било невъзможно да ги обменят в евро без да понесат загуба. Такъв риск съществува и в случай че периодът, по време на който отговорните за това институции предлагат безплатен обмен, е с недостатъчна продължителност. За да се предотврати подобна възможност следва дължината на периода на безплатен обмен да е уреден със законодателната процедура. Естествено дейността по въвеждането на еврото не може и да е за сметка на юридическите лица, на които се възлагат отговорностите по обмяната. С цел да се ограничат тези разходи следва изборът на органи да се сведе до такива, които по занаят изпълняват подобни функции. Това също така би довело до улесняване на дейността.

В заключение при създаването на процедура по разпространение и обмяна на новата валута може да отбележим две релевантни направления във връзка с възлагането на отговорност. На първо място органите, посредством които ще се извършва обмяната на левове в евро, трябва да се ползват с широк териториален обхват, за да може услугата да е достъпна до колкото се може по-голяма част от населението. На второ място следва техният предмет на дейност по естество да е свързан с функциите, които им се вменяват по закон.

Досегашните разработки предполагат взаимодействие на Българската народна банка (БНБ) с кредитните институции в България и „Български пощи“ ЕАД за постигане на целите по проблема. Такава практика е в съответствие и с методологията по въвеждане на еврото, която е била спазвана от други държави като Латвия и Хърватия и от друга страна с неформалните препоръки на институциите на Европейския съюз.

- 1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.
- 1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).
- 1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.
- 1.4. Посочете задължителните действия, които произтичат от нормативни актове от по-висока степен или от такива от правото на ЕС.
- 1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

1.2. Цели:

Цели по Проблем 1.1.: „Адаптиране (превалутиране и закръгляване) на остойностените данни в Търговския регистър“

Обща Цел 1: Стабилитет на обществените отношения след адаптация на данните.

Конкретна Цел 1: Съхраняване на функциите и принципите на Търговския регистър;

Конкретна Цел 2: Недопускане на вреди за физическите и юридическите лица;

Конкретна Цел 3: Ефикасност и допустима сложност на адаптацията.

Цели по Проблем 2: „Липса на информация и прозрачност по отношение на превалутирането на цените, която може да доведе до икономически необоснованото им покачване.“

Обща Цел 1: Осигуряване прозрачност и възможност за плавна адаптация на потребителите по отношение на цените в евро;

Конкретна Цел 1: Въвеждане на период на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите.

Конкретна Цел 2: Определяне на продължителността на периода на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите.

Цели по Проблем 3: „Липса на адаптационен период, в който гражданите могат да се приспособят към разплащания с новата валута и който да позволи плавна процедура по обмен на банкноти и монети от левове в евро.“

Обща Цел 1: Въвеждане на адаптационен период, в който гражданите могат да се приспособят към разплащания с новата валута и който да позволи плавна процедура по обмен на банкноти и монети от левове в евро.

Конкретна Цел 1: Въвеждане на период на двойно обращение на лева и еврото.

Конкретна Цел 2: Определяне на продължителността на периода на двойно обращение на лева и еврото.

Цели по Проблем 4: „Необходимост от нормативна уредба във връзка със снабдяването с евробанкноти и евромонети и обмяната на банкноти и монети от левове в евро.“

Обща цел: Осигуряване на навременното снабдяване с евробанкноти и евромонети и тяхното

навлизане в обращение.

Конкретна Цел 1: Определяне на институциите отговорни за снабдяване и разпространение.

Конкретна Цел 2: Определяне на способите за навлизане в обращение.

Конкретна Цел 3: Обмяна на налична валута.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

1.3. Варианти за действие:

1.3.1. По проблем 1.1:

Вариант 1 „Без действие“:

Предвиждането на Вариант „Без действие“ е невъзможен с оглед характеристиката на проблемите и необходимостта подготвителните и последващи действия във връзка с въвеждането на еврото като официална парична единица в България да бъдат правно уредени в българското законодателство. В тази връзка следва да се отбележи, че даденият вариант предполага пълното неизпълнение на Проблем 1.1., при което обществените отношения и процесът по въвеждане на еврото в Република България като цяло биха били сериозно дестабилизирани.

Във връзка с конкретните критерии за успех по разрешаването на Проблем 1.1. се открояват редица негативни ефекти. Очертава се пълната загуба на функциите и ролята на Търговския регистър вследствие на липсата на актуализирани данни. Възможностите за настъпване на вреди спрямо дружествата и членовете им са изключително силно застъпени поради всеобхватната несигурност относно действителните обстоятелства, свързани със съществуването на дружествата и въздействията ѝ върху способностите за реализиране на дейност и безпрепятствено упражняване на засегнатите права. Не е възможно да се прецени нивото на ефикасност и сложност на адаптацията, тъй като такава не е предвидена.

Вариант 2 „Адаптиране на акциите и дружествените дялове въз основа на стойността на превалутирания капитал“:

Съгласно този вариант по Проблем 1.1. процесът по адаптирането към еврото на данните относно търговските дружества в Търговския регистър следва да започне посредством превалутирането на стойностите на капитала. Изхождайки от очертаните в Търговския закон правила за съставните части на капитала, съответно на акционерните дружества и дружествата с ограничена отговорност, и въз основа на получената след превалутиране стойност на капитала в евро, могат да бъдат определени стойностите на акциите и дружествените дялове.

Вариант 2 „Адаптиране на акциите и дружествените дялове въз основа на стойността на превалутирания капитал“ води до умерено успешни резултати с оглед Проблем 1.1. Основното преимущество на описаното предложение е възможността за провеждане на адаптацията като се фокусира единствено върху задължителните за вписване стойности. Избягването на трудностите, свързани със събирането на необходимата информация относно размерите на дружествените дялове и тяхната собственост предпоставя ефикасността на варианта на действие. По същество този подход се ограничава до основната част от дейностите по адаптация без да навлиза в допълнителен детайл относно евентуалните процеси за превалутиране на дяловото участие съгласно облекчени процедури, както Вариант 4. Вследствие на тези характеристики може да се отбележи неговата водеща оценка по отношение на ефикасност и допустима сложност. Опростеният характер на предложението е за сметка на непълноценна реализация спрямо другите

два критерия за оценка на качеството на адаптацията – съхраняването на функциите и принципите на Търговския регистър и недопускането на вреди за физическите и юридически лица. Спрямо последните проличава нуждата от по-задълбочени процедури и механизми, които да гарантират стабилитета в обществените отношения.

Вариант 3 „Адаптиране на капитала въз основа на превалутираните стойности на акциите и дружествените дялове“:

Вариант 3 предвижда предприемането на подход, който до голяма степен е огледален спрямо този на предходния вариант. Съгласно този план за действие относно адаптирането на стойностите в Търговския регистър, процесът следва да започне чрез превалутирането на стойностите на акциите и дружествените дялове в отделните търговски дружества, въз основа на които да бъде определена стойността на капитала. Изхождайки от съществуващата правна уредба може да се отбележи, че логиката спрямо начините за достигане до отделните стойности се запазва. Относно числовите данни за акционерните дружества, стойността на капитала може да бъде получена посредством умножението на превалутираната номиналната стойност в евро на една акция по общия брой на акциите. Стойността на капитала на дружествата с ограничена отговорност в евро би бил равен на сбора от превалутираните стойности на отделните дружествени дялове. Операциите по превалутирането на капитала и изчисляването на акциите и дружествените дялове в Търговския регистър би следвало да се извършват едностранно от Агенция по вписванията без да се подава заявление за вписване на обстоятелствата и без да се начислява такса, с цел да се запази съответствието с принципите на въвеждане на еврото.

Вариант 4 „Специфични подходи за адаптиране на отделните стойности“:

В рамките на процеса по разработване на решения спрямо Проблем 1.1. беше развито и предложение за по-сложна процедура по адаптация, която да отстранява първоначално идентифицираните недостатъци на предходните варианти.

Съгласно Вариант 4, за да бъде извършена адаптацията на остойностените данни в Търговския регистър в съответствие с принципите на въвеждането на еврото в Република България, методите за превалутиране на отделните стойности следва да се разграничат и специализират. Първоначално очевидните недостатъци при възприемането на подобен подход са внасянето на допълнителна неяснота сред населението и добавената административна тежест. За сметка на това, индивидуализирането на отделните специфики относно данните в регистъра позволява по-адекватен отговор на нуждите на адаптацията.

Възприемане на подобна идея във връзка с отделните случаи води до заключението, че във връзка със стремежа за запазване на стабилитета на обществените отношения, би било най-целесъобразно, ако адаптацията се извърши на етапи и съгласно специфични правила и подходи, които внасят по-високо ниво на сигурност относно постигането на точно остойностяване в евро.

Посочете изследваните варианти, включително алтернативи на предприемането на нормативна промяна.

1.3.2. По проблем 2: Липса на информация и прозрачност по отношение на превалутирането на цените, която може да доведе до икономически необоснованото им покачване.

Вариант 1 „Без действие“:

С оглед необходимостта подготвителните и последващи действия във връзка с въвеждането на еврото като официална парична единица в България да бъдат правно уредени в българското законодателство, формулирането на вариант „без действие“ е невъзможен. Подобна концепция предполага да се разчита на текущата нормативна уредба за смяна на официалната валута на

страната без да се извършват промени, а такава понастоящем не съществува.

Конкретно по проблем 2, вариант „без действие” би означавал реализиране на риска от липса на информация и прозрачност по отношение на превалутирането на цените, която би могла да доведе до икономически необоснованото им покачване.

Вариант 2 „Период на двойно обозначаване на цените, действащ в рамките на шест месеца”:

Вариантът предполага въвеждането на период на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите, действащ в рамките на шест месеца (един месец след приемане на решение на Съвета на ЕС за въвеждане на еврото в България – един месец след въвеждане на еврото в България).

Предложеният вариант разрешава до голяма степен идентифицирания Проблем 2, тъй като както позволява на гражданите да съпоставят цените в двете валути и по този начин да следят за необоснованото покачване на цените, така и спестява разходи на търговците, свързани с двойното обозначаване на цените на предлаганите от тях стоки и услуги.

От друга страна предложената дължина на периода би била недостатъчна, за да разреши напълно Проблем 2. Срокът на периода не би позволил на гражданите да свикнат с новата валута, не предотвратява напълно риска за изкуствено повишаване на цените и не съответства на *Препоръка на Комисията от 10 януари 2008 г. относно мерките за улесняване на бъдещо преминаване към еврото*.

Вариант 3 „Период на двойно обозначаване на цените, действащ в рамките на дванадесет месеца”:

Вариантът предполага въвеждането на период на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите, действащ в рамките на дванадесет месеца (един месец след приемане на решение на Съвета на ЕС за въвеждане на еврото в България – шест месеца след въвеждане на еврото в България).

От гледна точка на бизнеса ползите на този вариант се изразяват в по-ниски разходи, свързани с изпълнението на мярката, в сравнение с вариант 4. Потребителите биха имали повече време в сравнение с вариант 2 за адаптиране към използването на новата валута. Вариантът съответства на *Препоръка на Комисията от 10 януари 2008 г. относно мерките за улесняване на бъдещо преминаване към еврото* и е бил приложен и в някои от новоприсъединилите се държави-членки на еврозоната.

От друга страна вариантът предполага сравнително кратък период (шест месеца) след въвеждането на еврото, в който гражданите да съпоставят цените в двете валути на стоки и услуги. Това създава рискове от гледна точка на съпоставимостта на цените що се касае до стоки и услуги, които се закупуват рядко, както и рискове, свързани с липсата на добро ниво на финансова грамотност на дял от гражданите.

Вариант 4 „Период на двойно обозначаване на цените, действащ в рамките на седемнадесет месеца”:

Вариантът предполага въвеждането на период на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите, действащ в рамките на около седемнадесет месеца (един месец след решение на Съвета на ЕС за въвеждане на еврото в България – 12 месеца след въвеждане на еврото в България).

За гражданите ползите от тази дължина на периода са значителни. Би се изпълнила целта на въвеждането на този период, а именно да служи като средство за борба с инфлацията и

икономическо необосновано покачване на цените.

От гледна страна на търговците, тази дължина на периода, макар и да води до покачване на разходите, то не е значително, тъй като се очаква основните разходи да са еднократни.

Следва да се има предвид и че последните две присъединили се към еврозоната държави членки - Литва и Хърватия, са избрали този подход. Затова и на него може да се гледа не само като успешна, но и като най-скорошна практика.

Вариант 4.1. „Рестриктивна дефиниция“:

Този вариант предполага обозначаването единствено на цените на стоките и услугите, включително тарифите, издавани от доставчиците на финансови услуги, в двете валути в периода по Вариант 4.

Така дефиниран, периодът на двойно обозначаване на цените би имал някои предимства за потребителите. Цените на стоките и услугите, както и тарифите на доставчиците на финансови услуги, представляват финансова информация, с която гражданите се сблъскват ежедневно и която има осезаем ефект върху ежедневието им.

Въпреки това, този подход не обхваща определени ценови стойности като например възнаграждения, обезщетения, парични и социални помощи, пенсии, задължения към държавата (вкл. данъци, такси и др.). Конкретно по отношение на изписването на тези ценови стойности потребителите и гражданите като цяло биха били ошетени. Освен това изключенията от правилата за двойно обозначаване биха създали съмнения за неравно третиране на финансовия сектор спрямо нефинансовия, което от своя страна би могло да делегитимира процеса по присъединяване към еврозоната в очите на гражданите и бизнеса.

Този вариант е оптимален за представителите на доставчиците на финансови услуги, тъй като значителна част от финансовата информация, предоставяна от тях, не би изисквала двойно обозначаване. Това би им спестило големи разходи, свързани с адаптирането и поддържането на информационните им системи, във връзка с периода на двойно обозначаване.

Като основен риск при този вариант се определя ограниченият характер на мярката. Двойното обозначаване на толкова лимитиран набор от парични стойности не предоставя достатъчно информация на гражданите по отношение на превалутирането от левове в евро.

Вариант 4.2. „Широка дефиниция - двойно обозначаване на всички парични стойности“:

Този вариант предполага обозначаването в левове и в евро на всички парични стойности, предоставяни по принцип в левове на българските граждани, в периода на двойно обозначаване.

Освен цените на стоките и услугите, вариантът предполага двойно обозначаване на възнаграждения, обезщетения, парични и социални помощи и др.

При такъв вариант се свежда до минимум рискът от злоупотреби, вкл. от работодатели, във връзка с потенциална липса на информация и прозрачност по отношение на превалутирането и закръгляването.

От друга страна, това, че вариантът предполага предоставянето на значителен обем информация на гражданите, създава значителни рискове – двойно обозначаване на стойности, към които малко граждани имат интерес; струпване на информация, която я прави трудно четима и трудно разбираема; значителни разходи, свързани с изпълнението на мярката и вследствие от това покачване на цените; огромна административна тежест, непозволяваща спазването на мярката.

Вариант 4.3. „Смесен подход“:

Този вариант предполага същите задължения за търговците, описани във вариант 4.1., по отношение на обозначаването на цените в левове и евро. В допълнение, вариант 4.3. предвижда на потребителите да се предоставя в двете валути и най-важната за тях парична информация от търговците в банковия и небанковия финансов сектор.

Балансираният характер на варианта означава, че съчетава ползи както от вариант 4.1., така и от вариант 4.2. Вариант 4.3. предоставя голям набор от полезна за потребителите информация по отношение на превалутирането и закръгляването на цените и тарифите на стоките и услугите. По този начин вариантът значително намалява възможността за необосновано покачване на цените, съответства на принципа за защита на потребителите и не натоварва излишно българските граждани.

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте раздел 1.3.1.*

1.3.3. По проблем 3: „Липса на адаптационен период, по време на който гражданите могат да се приспособят към разплащания с новата валута и който да позволи плавна процедура по обмен на банкноти и монети от левове в евро”

Вариант 1 „Без действие“:

С оглед необходимостта подготвителните и последващи действия във връзка с въвеждането на еврото като официална парична единица в България да бъдат правно уредени в българското законодателство, формулирането на вариант „без действие” е невъзможен. Подобна концепция предполага да се разчита на текущата нормативна уредба за смяна на официалната валута на страната без да се извършват промени, а такава понастоящем не съществува.

По-конкретно, Вариант „без действие” по проблем 3 би означавал реализиране на риска гражданите да са неподготвени да извършват, както и търговците да приемат плащания в брой в евро. В най-лошия случай това би могло да доведе до това левът да продължи да се използва неформално в плащания в брой и/или до бартер, по този начин делегитимирайки целия процес по въвеждане на еврото.

Липсата на период на двойно обращение на лева и еврото би създавала и организационни проблеми, включително струпвания на пунктовете за обмен. Това от своя страна е обвързано с риска българските граждани да прибегнат до услугите на обменни бюра или нелицензирани търговци, което би довело до загуби за тях и за държавата.

Затова и останалите варианти предлагат т.нар. „период на двойно обращение на лева и еврото”. В този период гражданите ще могат да извършват плащания в двете валути, а търговците ще бъдат задължени да връщат рестото на клиентите си изключително в евро, освен ако не могат да го направят от практически съображения. Търговецът ще има възможност да не приема повече от 50 броя монети в левове, включително стотинки, при една трансакция, а при рекламация на стока или услуга той следва да върне платената сума само в евро.

Вариант 2 „Период на двойно обращение с дължина 2 седмици“:

Този и останалите варианти предлагат въвеждане на т. нар. „период на двойно обращение на лева и еврото”. В този период гражданите ще могат да извършват плащания в двете валути, а

търговците ще бъдат задължени да връщат рестото на клиентите си изключително в евро, освен ако не могат да го направят от практически съображения. Търговецът ще има възможност да не приема повече от 50 броя монети в левове, включително стотинки, при една трансакция, а при рекламация на стока или услуга той следва да върне платената сума само в евро.

Вариант 2 предполага въвеждането на период на двойно обращение, който ще започне на датата на въвеждането на еврото и ще приключи две седмици след нея.

Въвеждането на период на двойно обращение на лева и еврото за две седмици би позволило на гражданите да се запознаят и да се приспособят към използването на новата валута, вкл. нейните характеристики и защитни елементи. Такъв преходен период би облекчил до някаква степен пунктовете за обмен. Не е без значение и задължението на търговците да връщат ресто единствено в евро, което би дало на гражданите още един канал за обмен, облекчавайки както потребителите, така и банките и „Български пощи“ ЕАД.

В сравнение с предложените по-долу по-дълги периоди на двойно обращение, двуседмичният би благоприятствал и търговците, тъй като те биха били длъжни да поддържат плащания в двете валути в сравнително кратък период от време - от това те биха спестили разходи, както и биха имали по-малко организационни трудности.

Този подход не би противоречал и на Регламент (ЕО) № 974/98 на Съвета от 3 май 1998 година относно въвеждането на еврото. Този срок на периода е избраният от много от скоро присъединилите се към еврозоната държави членки като Хърватия, Литва, Латвия, Естония.

Сред негативите на този вариант е, че кратката му дължина не позволява да бъде достатъчно ефективен за решаването на поставените проблеми, особено като се има предвид фактът, че в България все още доминират наличните плащания.

Вариант 3 „Период на двойно обращение с дължина шест месеца“:

Вариантът предполага въвеждането на период, в който левът и еврото ще бъдат законни платежни средства, който ще започне на датата на въвеждането на еврото и ще приключи шест месеца след нея.

Вариантът е решение на Проблем 3 от гледна точка на потребителите. С такава дължина на периода гражданите биха могли да се запознаят отлично с новите банкноти и монети преди еврото да остане единствената официална парична единица и биха имали предостатъчно време да обменят своите пари в брой от левове в евро, вкл. и чрез търговците. Затова и до максимална степен биха се избегнали струпвания на хора на пунктовете за обмен, както и злоупотребите, вкл. разпространението на фалшиви банкноти и монети.

От друга страна задължението да поддържат наличности в левове и в евро би създавало организационни проблеми на търговците. При такъв сценарий съществува рискът те да станат основен обменен канал за сметка на банките и „Български пощи“ ЕАД. Също така този срок създава на търговците времеви, а потенциално и паричен разход.

Следва също да се отбележи, че никоя от държавите-членки, наскоро приели еврото, не е въвела такава дължина на двойното обращение и България би създавала прецедент в това отношение.

Вариант 4 „Период на двойно обращение с дължина един месец“:

Вариант 4 предполага въвеждането на период, в който левът и еврото ще бъдат законни платежни средства, който ще започне на датата на въвеждането на еврото и ще приключи един месец след нея.

Тази дължина на периода би гарантирала постепенен преход към еврото, осигурявайки допълнителен обменен канал за лицата, които имат спестявания в брой на български банкноти и

монети, и позволявайки на гражданите да свикнат с новата валута, вкл. с характеристиките и защитните елементи на банкнотите и монетите. Двойно обращение в период от един месец би облекчил и предвидените за обмен пунктове, тъй като до голяма степен би предотвратил значителни струпвания на клиенти, които в противен случай биха могли да възпрепятстват доброто им функциониране.

Този вариант е по-благоприятен и за търговците, тъй като би им спестил времевите и паричните разходи, които те биха имали, в случай че периодът на двойно обращение е с дължина шест месеца.

Не на последно място Вариант 4 съответства на Регламент (ЕО) № 974/98, а едномесечен период на двойно обращение е избраната дължина на срока и от властите в Кипър. Още повече едномесечният период е по-подходящият за България, в сравнение с двуседмичния, тъй като в страната доминират наличните плащания и много граждани държат спестявания в брой. Затова и по-голям фокус върху замяната на банкнотите и монетите, какъвто предполага едномесечен период на двойно обращение, е основателен в българския случай.

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте раздел 1.3.1.*

1.3.4. По проблем 4: *Необходимост от нормативна уредба във връзка със снабдяването с евробанкноти и евромонети и обмяната на банкноти и монети от левове в евро*

Вариант 1 „Без действие“:

С оглед необходимостта подготвителните и последващи действия във връзка с въвеждането на еврото като официална парична единица в България да бъдат правно уредени в българското законодателство, формулирането на вариант „без действие“ е невъзможен. Подобна концепция предполага да се разчита на текущата нормативна уредба за смяна на официалната валута на страната без да се извършват промени, а такава понастоящем не съществува.

По-конкретно вариант „без действие“ по проблем 4 би означавал липса на одобрена процедура, по която новите банкноти и монети да навлязат в обращение. Това, на свой ред, ще наложи въпросните обществени отношения да бъдат уредени на подзаконово ниво от поредица от държавните органи. Координацията на подобна смесица от актове, така че да се постигне ефективна замяна на валутата, би била почти невъможна.

Вариант 2 „Кредитни институции“:

Този вариант предполага проблемът за снабдяването и разпространението да бъде разрешен и целите да бъдат постигнати посредством нормативна уредба, която да положи основите за процедура по снабдяване, зависеща от вече съществуващите мрежи на кредитните институции (банките) в България.

Относно териториалния обхват на мрежата от банките трябва да се разглежда цялостната инфраструктура на всички лицензирани кредитни институции, опериращи в границите на Република България. Съгласно данни на Асоциацията на банките в България, общият брой на банкови клонове (над 3400 офиса към 2019 г.) би бил достатъчен, за да осигури гладкото протичане на процеса по въвеждане на еврото. Такава прогноза би била още по-реалистична, ако се има предвид, че услугите по обмяна ще се предлагат в продължение на поне няколко месеца.

Във връзка с това доколко е свързан предметът на дейност на кредитните институции с изпълнението на предлаганите услуги във връзка с обмяна на валута от лев в евро, може да се приеме, че е налице почти пълно съответствие.

Също така въвеждането на еврото не би повлияло значително на съхранението и сигурността на паричните средства по отделните части от клоновата мрежа, тъй като кредитните институции вече имат опит с подобни изградени логистични връзки и процедури.

В допълнение е необходимо да се отбележи, че процесът по въвеждане на еврото няма как да бъде осъществен без участието и сътрудничеството на кредитните институции с държавните органи. Дори в случай че банките не бъдат ангажирани с процедурата по разпространение на новата валута чрез касова обмяна на банкноти и монети, тяхното съдействие все пак ще е необходимо във връзка с превалутирането на средствата по сметки. В този смисъл избирането на банките за способ за разпространение на валутата не би увеличил общия брой страни в процеса, а само би разширило обхвата на техните функции.

Основен недостатък на дадения вариант за снабдяване и разпространение е начинът, по който са териториално разпределени банковите клонове. Макар и обстойна, клоновата мрежа на дадена кредитна институция до голяма степен се припокрива с тази на всички останали. Следователно би се получило разделение в степента, до която биха били покрити отделните населени места. Урбанизираните и силно населените територии биха били пренаситени спрямо предлагането на услугите по обмен на валута. За сметка на това огромната част от слабо населените местности/малките населени места биха имали затруднен или никакъв достъп до въпросните услуги. Това би представлявало сериозен риск за обмяна и навлизането на еврото в обращение в разумен срок.

Банкоматите с депозитни функции биха могли да смекчат до определена степен разликите в предлагането спрямо населените места, но сегашната практика е те също да се използват в областните центрове и няколко други големи градове.

За да може да противодействат на проблема, би било необходимо кредитните институции съвместно и координирано да извършат цялостно преразпределение на обслужваните от тях банкомати, така че да се постигне по-балансирано спрямо населението. При наличния брой устройства с такива функции това би било непосилна задача, която изисква да се ангажира значителен частен ресурс.

Вариант 3 „Български пощи” ЕАД:

Този вариант предполага проблемът за снабдяването и разпространението да бъде разрешен и целите да бъдат постигнати посредством нормативна уредба, която да положи основите за процедура по снабдяване, зависеща от вече съществуващата мрежа на пощенските клонове на държавното дружество „Български пощи” ЕАД.

Основното преимущество на даденото предложение се състои в гъстотата на пощенските станции и техния териториален обхват. Дружеството разполага с най-цялостно развитата инфраструктура от клонове на територията на държавата - общо 3 005, като половината от тях се намират в населени места с под осемстотин жители.

По отношение на териториалния обхват, до голяма степен разпространението на евробанкноти и евромонети чрез станциите на „Български пощи” би имало всеобхватен характер. По този начин ще се гарантира възможност на тези части от населението намиращи се извън областните центрове и по-големите градове за достъпен способ за обмяна на валута.

Вариант 3 се придържа и към втория от идентифицираните в описанието на проблема релевантни фактори - връзката между обичайната дейност и вменените по закон отговорности. Дейността по обмяната не се различава коренно от някои други типични за дружеството дейности и би могло да се каже, че има развити практики в тази насока. Изплащането на пенсиите в пощенски клон представлява един от двата традиционни методи за получаването на тези суми. „Български пощи” ЕАД също така предоставя множество други финансови услуги като приемане на суми за заплащане на местни данъци и такси и битови сметки, извършване на вътрешни и международни

парични преводи, изплащане на социални помощи и добавки и други. Предлагането на споменатите услуги свидетелства за масово съществуващата логистика и организация за работа с парични средства. В този смисъл „Български пощи“ ЕАД не биха се отклонили съществено от обичайните си дейности, ако в обхвата на отговорностите им временно се включи работата по обмен на налични парични средства от левове в евро.

Изпълнението на Вариант 3 обаче е обвързан с наличието на рискове за сигурността на паричните средства, за забавяне на процедурата поради недостатъчна наличност и липса на информираност. Осъществяването на процеса по зареждане на пощенските станции с евробанкноти и евромонети неизбежно би включвало масово движение на парични средства и значителна логистична дейност отчасти заради обширния териториален обхват. Като се вземат предвид и възможностите на пощите за съхранение на налични суми, може да се предположи, че това снабдяване далеч няма да е еднократен процес. По този начин се създават предпоставки за опасност спрямо сигурността на процеса.

Необходимостта от гледна точка на сигурност за ограничаване на обмена на суми в големи размери чрез режим на предварително заявяване и максимален размер само по себе си води до засилване на един от основните рискове - забавяне на процедурата поради множество заявки от гражданите, които ще трябва да обменят всичките си налични спестявания.

Отделно сигурността на изпълнението на варианта налага предвиждането на възможност за „Български пощи“ ЕАД да ограничи по своя преценка клоновете, в които ще се предлагат услуги по обмен за суми от 1 000 до 10 000 лева. Подобно стесняване на обхвата лесно би могло да доведе до объркване сред обществото, тъй като за целите на обмен на по-големи суми ще е необходимо всеки индивидуално и предварително да е извършил проверка по отношение на предлагашите тази дейност локации. Също така се разчита на правилната преценка от страна на дружеството спрямо това кои от 3005-те пощенски станции би било най-целесъобразно да предоставят услуги по обмен.

Затова може да се отбележи, че разпространение и снабдяване посредством вариант „Български пощи“ не е подходящ за основен метод за обмяна.

Вариант 4 „Кредитни институции и „Български пощи“ ЕАД“:

При този вариант се предлага проблемът за снабдяването и разпространението да бъде разрешен и целите да бъдат постигнати посредством нормативна уредба, която да положи основите за процедура по снабдяване разчитаща на вече съществуващите мрежи на банките в България и инфраструктурата на клоновете на „Български пощи“ ЕАД.

С цел да се оптимизира процедурата по снабдяването, Вариант 4 предполага първоначалното „зареждане“ с парични средства да се извършва от БНБ в полза на кредитните институции. В тази си част предложението се придържа към възприетото за гарантирана първа стъпка в процеса. Отличителното свойство на предложението е в начина на извършване на подзареждането на отделните клонове на „Български пощи“ ЕАД. Предвижда се взаимодействието на пощенското дружество с лицензираните кредитни институции по предварително сключени договори, като последните следва да осигурят доставките на парични средства по клоновете. Подобна хипотеза създава условия за по-голяма гъвкавост при логистичните операции за осигуряване на достатъчна наличност, отколкото ако зареждането се извършва директно от структурите на БНБ.

Вариант 4 е в съответствие с разработените досега официални документи, неформалните препоръки на институциите и органите на ЕС и с възприетата методология по въвеждане на еврото в държави преминали през същия процес като Латвия и Хърватия. Вариантът представлява

обединение на възприетите във Вариант 2 и 3 способности и методи за снабдяване и разпространение. Следва да се отбележи начинът, по който Вариант 4 адресира двата основни фактора, от които зависи успеха на процеса по въвеждане на еврото - териториалния обхват на отговорните институции и връзката между обичайния им предмет на дейност и вменените им по закон задължения.

Ефективното обединяване на вариант 2 и 3 би могло да доведе до разрешаване на Проблем 4 като едновременно предостави на малките и отдалечени места достъп до услуги по обмен (чрез предоставяне на услугата за обмен от „Български пощи“ ЕАД) и като създаде метод за обмен на наличните парични средства, който да обработи по-големи по брой и размер суми на ден (чрез кредитните институции). Взаимодействието на двата способа за разпространение съчетава техните предимства и постига пълен обхват на територията на държавата и максимално ефективно предлагане на услугите по обмен на валута.

Допълнително предимство на варианта се състои в нивото на сигурност на процеса. Тъй като основният обмен на големи суми би бил насочен към кредитните институции, пощенските станции не биха имали нужда да обработват същия обем предварителни заявки. Съответно не биха се проявили до такава степен нуждата от превозване на значителни парични средства към клоновете на „Български пощи“ ЕАД и изграждане на инфраструктура за съхранение.

Основният риск, свързан със снабдяването и разпространението посредством кредитните институции и „Български пощи“ ЕАД, се състои в добавената логистична тежест и организация при процеса на зареждане на пощенските клонове от страна на банките. Въпреки че представлява опростена по изпълнение разновидност на представения от Вариант 3 процес (зареждане на пощенските станции от БНБ), се създава нужда за комуникация между пощенските клонове и банките, с които следва да сключат споразумения.

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте раздел 1.3.1.*

2. Препоръчителен вариант

2.1. По проблем 1.1.: Адаптиране (превалутиране и закръгляване) на остойностените данни в Търговския регистър

Вариант 4 „ Специфични подходи за адаптиране на отделните стойности “

Описание:

За най-подходящ е възприет Вариант 4 „Специфични подходи за адаптиране на отделните стойности“. Като основни специфики и преимущества на варианта на действие се открояват, от една страна, предвижданите способности за етапно изпълнение, свързани с приоритизирането на задължителните за вписване стойности и, от друга, специалните правила за закръгляване спрямо отделните хипотези в комбинация с механизмите за ограничаване на евентуалните неточности вследствие на адаптацията. Тези особености спомагат за постигането на по-качествено изпълнение на целите по Проблем 1.1. за сметка на по-голямата сложност при извършването на адаптацията в сравнение с Вариант 2, който предполага по-базови дейности и ограничение в необходимите процеси. С оглед основната нужда от осигуряване на успешна адаптация на остойностените данни обаче се стига до заключението, че умерената загуба на ефикасност е повече от целесъобразна, тъй като съхранява функциите и ролята на Търговския регистър и

предотвратява допускането на вреди спрямо физическите и юридическите лица. Същевременно възприетите от даденото предложение подходи се придържат в по-голяма степен към установените принципи на въвеждане на еврото.

Положителни (икономически/социални/) въздействия в тригодишна перспектива:

Значителна част от положителните въздействия във връзка с реализирането на вариантите се изразяват в успешното извършване на адаптацията на остойностените данни без това да води до негативи спрямо заинтересованите страни. Отделно може да се открие и втора група от положителни последици, които произтичат основно от успешното въвеждане на еврото с оглед разглеждания проблем.

Осъществяването на вариант „Специфични подходи за адаптиране на отделните стойности“ би имало за резултат основно благоприятни ефекти върху макроикономическата среда с оглед икономическия растеж и заетостта. След отминаването на краткотрайните въздействия, свързани с преходния период при въвеждането на еврото, показателите за заетост и икономическия растеж ще отбележат подобрене вследствие на приемането на единната европейска валута. В този смисъл последиците върху икономическия растеж и заетостта ще са резултат от дългосрочните ползи от въвеждането на еврото.

В краткосрочен план Вариант 4 не би се отразил на търсенето на работна сила, тъй като не води до съществени отрицателни въздействия спрямо икономическия оборот и растеж, конкурентоспособността, правата на собственост и други свързани фактори. В дългосрочен план възприемането на специфични подходи за адаптиране на отделните стойности би обезпечило ефективната адаптация на остойностените данни в Търговския регистър и съответно гладкото преминаване на процеса по въвеждане на еврото. Съответно би могло да се очакват повишено търсене на работна сила вследствие на реализирането на благоприятните ефекти от членството в еврозоната.

След първоначалните етапи на адаптацията и с оглед ползите от успешното въвеждане на еврото вариантът би довел до по-високи нива на свободи с оглед движението на стоки, на капитали, свободата на установяване и свобода на предоставяне на услуги, свободното движение на работници

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на положителните въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни.

Отрицателни (икономически/социални/) въздействия в тригодишна перспектива:

Всички евентуални отрицателни въздействия от изпълнението на Вариант 4 са максимално ограничени по размер и неизбежни проявления в резултат от необходимостта за адаптиране на остойностените данни в Търговския регистър (ТР).

Вследствие на предвидените специфични способи за закръгляването и механизъм за ограничаване на неточностите, Вариантът включва обработката на личните данни, които и в момента са на разположение на Агенцията по вписванията. Обхватът на достъп до лични данни би бил разширен единствено относно обстоятелствата, засягащи правото на собственост върху дружествените дялове. По същество това не представлява голяма промяна, тъй като значителна част от дружествата с ограничена отговорност (ООД-тата) косвено са предоставили тази информация без да е необходимо.

Тъй като адаптацията на дружествените дялове е оставена за бъдещ момент за сметка на приоритизиране на задължителните за вписване стойности, може да се очаква съществуването на конкурентно предимство поради липсата на актуални данни в ТР за ООД-тата до момента на обработване на подадените от тях заявления за вписване/изменения на обстоятелства съгласно предвидения във Вариант 4 механизъм. Вариантът обаче оспособява и очертава реда, по който това негативно въздействие може да бъде минимизирано във времето. При бърза актуализация на

дружествения договор от страна на Общото събрание и предоставянето на новите обстоятелства за вписване, данните в Търговския регистър ще бъдат актуализирани при обработката на заявката от страна на Агенцията по вписванията.

С оглед реализацията на Вариант 4 и следването на специфични подходи за адаптиране на отделните стойности може да се възприеме, че заплахите спрямо информирането и защитата на потребителите са силно ограничени. Още с настъпването на момента на въвеждане на еврото потребителите биха имали достъп до адаптираната информация за остойностените данни в евро и изчислена по начин, който ограничава възможностите за неточности без да води до вреди спрямо отделните лица. Съответно по този начин е гарантирана публичността и достоверността на действителните обстоятелства с естествено произтичащите от тях въздействия. Основен недостатък на дадения вариант, свързан с настоящия въпрос, е възможността за твърде продължителната адаптация на данните относно дружествените дялове. В този случай потребителите не биха могли да се възползват от автоматичното и служебно превалутиране, извършвано единствено от Агенцията по вписванията. В рамките на периода от време между въвеждането на еврото и адаптацията на данните в регистъра биха фигурирали стойностите на дяловите участия в левове. Както вече беше споменато, даденият период може да се удължи при бездействие от страна на дружествата или забавяне на Агенцията поради висок брой заявления за обработка. Въпреки това следва отново да се отбележи, че оповестяването на данните относно дружествените дялове не е задължителна част от процедурата произтичаща от приложимата нормативната уредба – Търговския Закон и Закон за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на отрицателните въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни.

Специфични въздействия в тригодишна перспектива:

- Въздействия върху малките и средните предприятия:

Избраният вариант не води до специфични въздействия за малките и средните предприятия.

Посочете дали има микро-, малки или средни предприятия, които са изключени от новите правила, въведени с предложението.

Посочете разпределението на разходите между микро-, малките и средните предприятия.

- Административна тежест:

Препоръчителният вариант води до увеличение на административната тежест за Агенцията по вписванията с оглед нуждата от автоматично и служебно адаптиране на остойностените данни, фигуриращи в Търговския регистър.

Посочете промяната в административната тежест за заинтересованите страни.

Посочете дали се създават нови регулаторни режими или регистри, както и дали се засягат съществуващи регулаторни режими и регистри.

Посочете дали предложението надхвърля минималните изисквания за административна тежест на ЕС.

Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант:

Прилагането на избрания вариант не е обвързано със значителни рискове, различни от описаните по-горе отрицателни въздействия.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, които са различни от отрицателните въздействия, например възникване на съдебни спорове и др.

2.2. По проблем 2 „Липса на информация и прозрачност по отношение на превалутирането на цените, която може да доведе до икономически необоснованото им покачване“:

Вариант 4 „Период на двойно обозначаване на цените, действащ в рамките на седемнадесет месеца“

Описание:

Вариантът предполага въвеждането на период на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите, действащ в рамките на седемнадесет месеца (един месец след решение на Съвета на ЕС за въвеждане на еврото в България – 12 месеца след въвеждане на еврото в България).

Положителни (икономически/социални) въздействия в тригодишна перспектива:

Въвеждането на период на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите сам по себе си не би имал значителни икономически въздействия.

Двойното обозначаване обаче до голяма степен се въвежда като отговор на вариант „без действие“. Позволявайки на потребителите да идентифицират лесно търговци и други бизнеси, неправомерно завишили цените, мярката би противодействала на опасността от значително икономически необосновано повишаване на цените на стоките и услугите и цялостен ръст на инфлацията. Като релевантни са отбелязани въпросите, свързани с конкуренцията, потребителите и макроикономическата среда.

По отношение на конкуренцията и потребителите периодът на двойно обозначаване предоставя необходимата на потребителите информация по отношение на цените, което противодейства на възможната икономически необосновано покачване на цените, свързано с въвеждането на единната европейска валута. Чрез своя превантивен характер двойното обозначаване не позволява изкривяване на пазарите и по този начин предпазва избора на потребителите. Подпомагайки конкуренцията и свободния пазар, мярката не води до създаване на бариери за нови доставчици или улесняване появата на монополи. Сама по себе си мярката не води до разходи за потребителите.

По отношение на макроикономическата среда чрез превантивния си характер избраният вариант не позволява развитието на негативен за икономическия растеж, заетостта, инвестициите, пазарите и свободата на движение на капитали сценарий, какъвто би се породил от вариант „без действие“.

Социалните въздействия на избрания вариант се проявяват косвено като следствие на икономическите първостепенни въздействия. При разглеждането на варианта такива социални въздействия бяха идентифицирани в областите на балансираното демографско развитие и заетостта и пазара на труда.

По отношение на първото, негативният икономически сценарий, който би могъл да произлезе от реализирането на вариант „без действие“, би могъл да доведе до забавяне на икономическия растеж и следователно увеличаване на емиграцията на млади хора в репродуктивна възраст, както и до задържане на темповете на намаляване на броя на населението. Предотвратявайки реализирането на сценарий, избраният вариант би имал неутрален ефект върху емиграцията, което го прави предпочитан пред вариант „без действие“.

По отношение на пазара на труда избраният вариант сам по себе си не създава работни места. Редно е все пак отново да се отбележи, че при реализирането на негативния икономически сценарий, което е възможно при вариант „без действие“, е възможна загубата на работни места. Следователно, като превантивна мярка срещу този сценарий, двойното обозначаване по косвен

начин предотвратява възможни негативни влияния от въвеждането на еврото върху заетостта и пазара на труда.

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на положителните въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни.

Отрицателни (икономически/социални) въздействия в тригодишна перспектива:

Следва да се отбележи, че въвеждането на период на двойно обозначаване ще доведе до някои разходи за предоставящите услугата лица, в най-голяма степен търговците. Такива разходи са свързани например с адаптирането на информационните системи, отпечатването на нови етикети, рекламни материали и др.

Избраният вариант няма негативни социални въздействия.

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на отрицателните въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни.

Специфични въздействия в тригодишна перспектива:

- Въздействия върху малките и средните предприятия:

Избраният вариант не води до специфични въздействия за малките и средните предприятия.

Посочете дали има микро-, малки или средни предприятия, които са изключени от новите правила, въведени с предложението.

Посочете разпределението на разходите между микро-, малките и средните предприятия.

- Административна тежест:

Избраният вариант води до увеличение на административната тежест за отговорните за упражняване на контрола по спазването на мярката институции, а именно БНБ, КФН и КЗП, тъй като на практика им се вменява ново задължение.

Посочете промяната в административната тежест за заинтересованите страни.

Посочете дали се създават нови регулаторни режими или регистри, както и дали се засягат съществуващи регулаторни режими и регистри.

Посочете дали предложението надхвърля минималните изисквания за административна тежест на ЕС.

Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант:

Прилагането на избрания вариант не е обвързано със значителни рискове, различни от описаните по-горе отрицателни въздействия.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, които са различни от отрицателните въздействия, например възникване на съдебни спорове и др.

2.3. По проблем 3 „Липса на адаптационен период, по време на който гражданите могат да се приспособят към разплащания с новата валута и който да позволи плавна процедура по обмен на банкноти и монети от левове в евро“:

Вариант 4 „Период на двойно обращение с продължителност един месец“

Описание:

Вариант 4 предполага въвеждането на период, в който левът и еврото ще бъдат законни платежни средства, който ще започне на датата на въвеждането на еврото и ще приключи един месец след нея.

Положителни (икономически/социални) въздействия в тригодишна перспектива:

Въвеждането на адаптационен период, по време на който гражданите биха могли да се приспособят към разплащания с новата валута и който да позволи плавна процедура по обмен на банкноти и монети от левове в евро, само по себе си не би имал значителни **икономически въздействия**.

Редно е да се отбележи обаче, че периодът на двойно обращение на лева и еврото е до голяма степен превантивна мярка, която цели да се избегнат най-негативните ефекти на вариант „без действие“. Затова и по подобие на прегледа на въздействията на избрания вариант по Проблем 2, и в този случай въздействията на избрания вариант могат да се разглеждат единствено в контекста на очакваните въздействия на вариант „без действие“. Отново релевантните въпроси, взети под внимание касаят: потребителите, специфичните региони и сектори и макроикономическата среда.

Въвеждането на период на двойно обращение на лева и еврото би противодействал на възможния риск за потребителите, свързан с увеличаването на разходите им. Мярката би позволила на гражданите (вкл. потребителите и бизнеса) да се запознаят добре с новата валута, както и да се снабдят с достатъчно банкноти и монети в евро, така че да могат да продължат безпроблемно да извършват и приемат плащания след момента, в който левът вече не е официално платежно средство. Това ще противодейства на гореописания сценарий, при който недобрата подготовка на гражданите да се разплащат в евро да доведе до изкривяване на пазарите.

При период на двойно обращение ще се намали и натискът върху пунктовете за обмен, тъй като гражданите ще имат по-голяма възможност да обменят банкнотите и монетите си от левове в евро. Не е за пренебрегване и това, че чрез задължението на търговците да връщат остатъка в евро при получено плащане в брой в лева, ще се създаде още един канал за обмен на банкноти и монети, който би облекчил пунктовете за обмен и респективно гражданите.

Това би имало като ефект намаляването на търсенето за обмен на банкноти и монети от левове в евро от източници като обменни бюра и нелицензирани търговци, което означава и по-ниски разходи за потребителите. В същото време по този начин мярката би възпрепятствала и разрастването на сивия сектор и произтичащите от това загуби за бюджета на държавата.

Сам по себе си периодът на двойно обращение не води до подобряване на условията за инвестиции и функционирането на пазарите. Редно е да се отбележи обаче, че предотвратява изкривяването на пазарите, както и появата на разменна търговия на някои места, породена от недостатъчното време за всеобхватно разпространение на банкноти и монети в евро.

Считайки, че двойното обращение е превантивна мярка, избраният вариант сам по себе си няма и конкретни **социални въздействия**.

За да се оцени превантивния характер на въвеждането на адаптационен период, по време на който гражданите могат да се приспособят към разплащания с новата валута и който да позволи плавна процедура по обмен на банкноти и монети от левове в евро, са разгледани релевантните въпроси по отношение на заетостта и пазара на труда.

Поради широкия обхват на процеса на въвеждане на еврото въвеждането на адаптационен период, по време на който гражданите могат да се приспособят към разплащания с новата валута, и който да позволи плавна процедура по обмен на банкноти и монети от левове в евро, би имал ефект върху всички граждани, но ефектът му не би бил еднакъв за всички възрастови групи.

Голяма част от хората в пенсионна възраст са по-малко склонни от по-младите граждани да извършват безкасови плащания и трансакции и предпочитат да се разплащат и да държат спестяванията си в пари в брой. Поради тази причина въвеждането на двойно обращение, вкл. неговите позитивни и превантивни ефекти, би бил най-осезаем именно за тази възрастова група.

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на положителните въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни.

Отрицателни (икономически/социални) въздействия в тригодишна перспектива:

Въвеждането на период на двойно обращение, както предполага избраният вариант, носи със себе си и определени отрицателни икономически въздействия и потенциални рискове.

Потенциален разход за търговците, свързан с периода на двойно обращение, би произтекъл от необходимостта те да поддържат наличности както в левове, така и в евро, така че да могат да приемат плащания в двете валути. Мярквата би създавала и необходимост от обучение на служителите, приемащи плащанията.

Въвеждането на период на двойно обращение няма да е благоприятен за търговците, които предоставят и налагат такса на услугата за обмен на банкноти и монети от левове в евро (обменни бюра). Този тип търговци не би реализирал значителни потенциални печалби, породени от високото търсене на услугата за обмен, което би се материализирало при вариант „без действие“.

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на отрицателните въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни.

Специфични въздействия в тригодишна перспектива:

- Въздействия върху малките и средните предприятия:

Избраният вариант не води до специфични въздействия за малките и средните предприятия.

Посочете дали има микро-, малки или средни предприятия, които са изключени от новите правила, въведени с предложението.

Посочете разпределението на разходите между микро-, малките и средните предприятия.

- Административна тежест:

Избраният вариант не води до промяна в административната тежест за заинтересованите страни.

Посочете промяната в административната тежест за заинтересованите страни.

Посочете дали се създават нови регулаторни режими или регистри, както и дали се засягат съществуващи регулаторни режими и регистри.

Посочете дали предложението надхвърля минималните изисквания за административна тежест на ЕС.

Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант:

Прилагането на избрания вариант не е обвързано със значителни рискове, различни от описаните по-горе отрицателни въздействия.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, които са различни от отрицателните въздействия, например възникване на съдебни спорове и др.

2.4. По проблем 4: Необходимост от нормативна уредба във връзка със снабдяването с евробанкноти и евромонети и обмяната на банкноти и монети от левове в евро

Вариант 4 „Кредитни институции и „Български пощи“ ЕАД“

Описание:

При този вариант се предлага проблемът за снабдяването и разпространението да бъде разрешен и целите да бъдат постигнати посредством нормативна уредба, която да положи основите за процедура по снабдяване, разчитаща на вече съществуващите мрежи на кредитните институции (банките) в България и инфраструктурата на клоновете на „Български пощи“ ЕАД.

Положителни (икономически/социални) въздействия в тригодишна перспектива:

Вариантът би следвало в дългосрочен план косвено да доведе до позитивна промяна върху стопанския живот като до голяма степен това би бил цялостен ефект от въвеждането на еврото. Вариантът би довел до създаване на условия за равни възможности и недопускане на пряка или косвена дискриминация. Използването на клоновата мрежа на „Български пощи“ ЕАД като канал за разпространение и снабдяване с евромонети и евробанкноти би осигурило достъп до финансови услуги по обмен на живеещите извън областните центрове и големите градове, като по този начин адекватно се разрешава проблемът с териториалния обхват. Този ефект би бил засилен чрез съгласуваното участие на обектите на кредитните институции, към които по всяка вероятност би била насочена съществена част от паричната маса подлежаща на обмен.

Един от крайните ефекти на въвеждане на еврото ще бъде положителната промяна с оглед свободата на гражданите и по-специално тяхната свобода на движение в рамките на ЕС. Премахването на тази финансова бариера би улеснило неограничен кръг лица при пътувания в еврозоната.

Наличието на определена процедура би позволило да се осъществи по-качествена комуникационна кампания и въпросите свързани с обмена на валута, които са от значение за гражданите, да бъдат разяснени.

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на положителните въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни.

Отрицателни (икономически/социални) въздействия в тригодишна перспектива:

Успешното осъществяване на определената процедура по разпространение и снабдяване би се отразило негативно на дейността на обменните бюра. По всяка вероятност би се отчел остър спад в тяхната дейност, тъй като вариантът предвижда създаването на алтернативен и безплатен начин за обмен на валута.

Вариантът би могъл да доведе до събиране и обработка на повече лични данни във връзка с очаквания прираст на броя клиенти на кредитните институции.

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на отрицателните въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни.

Специфични въздействия в тригодишна перспектива:

- Въздействия върху малките и средните предприятия:

Избраният вариант не води до специфични въздействия за малките и средните предприятия.

Посочете дали има микро-, малки или средни предприятия, които са изключени от новите правила, въведени с предложението.

Посочете разпределението на разходите между микро-, малките и средните предприятия.

- Административна тежест:

Вариантът би довел до увеличаване на административната тежест във връзка със задълженията на кредитните институции и „Български пощи“ ЕАД да осигурят изпълнението на процедурите по разпространение и обмен.

Посочете промяната в административната тежест за заинтересованите страни.

Посочете дали се създават нови регулаторни режими или регистри, както и дали се засягат съществуващи регулаторни режими и регистри.

Посочете дали предложението надхвърля минималните изисквания за административна тежест на ЕС.

Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант:

Прилагането на избрания вариант не е обвързано със значителни рискове, различни от описаните

по-горе отрицателни въздействия.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, които са различни от отрицателните въздействия, например възникване на съдебни спорове и др.

3. Разходи и ползи от вариантите за действие

3.1. По проблем 1:

Варианти за действие:	Общи годишни разходи	Общи годишни ползи
Препоръчителен вариант: Вариант 4 „Специфични подходи за адаптиране на отделните стойности“	Единствените негативи, които биха могли да бъдат отчетени във връзка с така поставения въпрос, са спрямо дружествата с ограничена отговорност, в случай че техните органи не предприемат необходимите стъпки за актуализация на дружествения си договор и предоставянето на новите обстоятелства за вписване в ТР. В подобна хипотеза публично оповестените данни с оглед собствеността на капитала и дружествените дялове ще продължат да фигурират в левове, което не е в съответствие с конкретната цел за съхраняването на ролята и функциите на регистъра. В действителност може да се предположи, че дружествата, които няма да предприемат необходимите действия за актуализация на данни на нереализиращите търговска дейност, което от своя страна означава и липсата на възможност за понасяне на вреди.	Вариант „Специфични подходи за адаптиране на отделните стойности“ не би довел до мащабните негативни въздействия вследствие на неточна и прекомерно забавена адаптация. Приоритизирането на адаптацията на акциите и капитала позволява автоматичното и служебно превалутиране на тези стойности. Същевременно специфичният подход за двустепенно превалутиране и закръгляване и отнасяне на разликата между получените стойности към Фонд „Резервен“ разрешава възможните проблеми с неточности в адаптация. Не може да се очакват цялостните негативни ефекти спрямо избора на потребителите, размерите на цените, темпът на икономическия оборот или възможностите за формиране на нови търговски взаимоотношения.
Вариант 1 „Без действие“:	Общите годишни разходи при изпълнението на Вариант „Без действие“ произтичат от заплахите за икономическата и правна сигурност вследствие от пренебрегването на Проблем 1.1. Както се споменава в анализа, подобен подход е крайно неприемлив.	При липса на предприети действия спрямо Проблем 1.1. трудно биха могли да се открият ползи, за която и да е от заинтересованите страни.

<p>Вариант 2 „Адаптиране на акциите и дружествените дялове въз основа на стойността на превалутирания капитал“:</p>	<p>Предприемането на Вариант 2 води до създаването на редица несигурности, свързани с всеки един от изброените в описанието на Проблем 1.1. критерии, които следва да бъдат използвани като направления за анализ на степента на приемливост на вариантите.</p>	<p>Възприемането на даденото предложение би адресирало част от целите свързани с разрешаването на Проблем 1.1., което води до положителни икономически и социални въздействия във връзка с процеса по въвеждане на еврото в Република България.</p>
<p>Вариант 3 „Адаптиране на капитала въз основа на превалутираните стойности на акциите и дружествените дялове“:</p>	<p>Методът на постигане на адаптацията води до натрупването на значителни негативи спрямо общата цел за стабилитет на обществените отношения. Аналогично на Вариант 2, основните недостатъци на настоящето предложение се изразяват в: нуждата от неколккратно закръгляване в рамките на процеса по превалутиране, липсата на механизъм за удостоверяване на крайните стойности, и извършването на едностранните изменения на обстоятелства (при липса на конститутивно действие) относно търговските дружества от Агенция по вписванията. Тези пороци водят до увеличена вероятност за неточно остойностяване в евро и съответно увеличена вероятност за настъпването на асоциираните вреди с оглед критериите за успешна адаптация.</p>	<p>Като се вземе предвид същността на методологията за адаптирането на стойностите в Търговския регистър съгласно Вариант 3, както и описанието на предложението, проличава приликата с предходния вариант и очакваните му ефекти. Отново би могло да се отбележи положителният ефект вследствие на осъществената адаптация на остойностените данни в Търговския регистър.</p>
<p><i>Опишете качествено и количествено всички значителни разходи и ползи на годишна база и коя от заинтересованите страни ще ги понесе. Използвайте приблизителни цифри и диапазони, включително парични разходи (в лв.).</i></p>		
<p>3.2. По проблем 2 „Липса на информация и прозрачност по отношение на превалутирането на цените, която може да доведе до икономически необоснованото им покачване.“:</p>		
<p>Варианти за действие:</p>	<p>Общи годишни разходи</p>	<p>Общи годишни ползи</p>
<p>Препоръчителен вариант: Вариант 4 „период на двойно обозначаване на цените,</p>	<p>Основните разходи, свързани с изпълнението на мярката по вариант 4, ще бъдат пряко поети</p>	<p>При Вариант 4 гражданите биха имали значителна по обем информация за</p>

<p><i>действащ в рамките на седемнадесет месеца“</i></p>	<p>от търговците. Такива разходи ще бъдат например сертифицирането на фискалните устройства, адаптирането на информационните системи и обучението на служителите – очаква се те да не са големи и да са еднократни.</p>	<p>възможните промени в цените на стоките и услугите - това е от особена важност поради сравнително ниските нива на финансова грамотност в страната, както и поради факта, че някои стоки и услуги се закупуват на големи интервали от време (напр. годишни абонаменти). Това би ограничило до максимална степен риска от необосновано покачване на цените във връзка с въвеждането на еврото.</p>
<p>Вариант 1 „без действие“:</p>	<p>При този вариант ще се реализират рисковете за потребителите, свързани с възможното необосновано покачване на цените във връзка с въвеждането на единната европейска валута. Тъй като това необосновано покачване на цените би могло да бъде значително, този вариант се счита за недопустим.</p>	<p>При евентуална липса на задължение за двойно обозначаване на цените на стоките и услугите, за търговците значително биха намалели разходите, във връзка с въвеждането на еврото.</p>
<p>Вариант 2 „период на двойно обозначаване на цените, действащ в рамките на шест месеца“:</p>	<p>Основните разходи, свързани с изпълнението на мярката по вариант 2, ще бъдат пряко поети от търговците. Очаква се тези разходи да не са големи и да са еднократни.</p>	<p>Поради краткия срок на периода, гражданите не биха разполагали с достатъчно информация по отношение на движението на нивата на цените. Още повече, те не биха имали никаква информация за това как биха изглеждали цените на стоките и услугите в евро преди датата на въвеждане на единната европейска валута. Поради тази причина с тази предложена продължителност на периода съществува опасността да се реализира рискът от икономически необосновано покачване на цените. Не на последно място този вариант не съответства на <i>Препоръка на Комисията от 10 януари 2008 г. относно мерките за улесняване на бъдещо преминаване към</i></p>

		<i>еврото. Затова и този вариант не е приемлив.</i>
Вариант 3 „период на двойно обозначаване на цените, действащ в рамките на дванадесет месеца“:	Основните разходи, свързани с изпълнението на мярката по вариант 3, ще бъдат пряко поети от търговците. Очаква се тези разходи да не са големи и да са еднократни.	Макар че срокът на този вариант е по-подходящ от срокът на вариант 2, той отново не би бил достатъчен, за да предотврати напълно необоснованото покачване на цените във връзка с въвеждането на еврото, тъй като не предоставя достатъчно информация на гражданите.
<i>Опишете качествено и количествено всички значителни разходи и ползи на годишна база и коя от заинтересованите страни ще ги понесе. Използвайте приблизителни цифри и диапазони, включително парични разходи (в лв.).</i>		
3. 3. По проблем 3 „Липса на адаптационен период, по време на който гражданите могат да се приспособят към разплащания с новата валута и който да позволи плавна процедура по обмен на банкноти и монети от левове в евро“:		
Варианти за действие:	Общи годишни разходи	Общи годишни ползи
Препоръчителен вариант: Вариант 4 „период на двойно обращение с дължина един месец“	Неминуемо въвеждането на период на двойно обращение би създавал някои, макар и неголеми, разходи за търговците, свързани с поддържането на наличност в двете валути и счетоводното отчитане.	Едномесечната дължина на периода би гарантирала постепенен преход към еврото, осигурявайки допълнителен обменен канал за лицата, които имат спестявания в брой на български банкноти и монети, както и по-дълъг период за гражданите да свикнат с новата валута, вкл. и с характеристиките и защитните елементи на банкнотите и монетите. Двойното обращение в период от един месец би облекчил и обменните пунктове (банките и „Български пощи“ ЕАД), тъй като до голяма степен би предотвратил значителни струпвания на клиенти, които в противен случай биха могли да възпрепятстват доброто им функциониране. Този вариант е по-благоприятен и за търговците, тъй като би им спестил времеви и парични разходи (вкл. такива, предизвикани от грешки на персонала при

		<p>превалутирането от едната в другата валута), които те биха имали, в случай че периодът на двойно обращение е с дължина шест месеца.</p> <p>Едномесечен период на двойно обращение е подходящ в българския случай, тъй като в страната доминират наличните плащания и много граждани държат спестявания в брой. Затова и този вариант е избран като най-подходящия.</p>
Вариант 1 „без действие“:	<p>Липсата на адаптационен период, по време на който гражданите биха могли да се приспособят към новата валута би означавал реализиране на рисковете, идентифицирани от Проблем 3. Сред тези рискове се включват възможността за изкривяване на пазарите, както и прекомерно натоварване на предвидените за обмен на валута пунктове.</p>	<p>Единственият позитив на този вариант е, че за търговците значително биха намалели разходите във връзка с въвеждането на еврото.</p>
Вариант 2 „период на двойно обращение с дължина две седмици“:	<p>Предложеният срок не е достатъчно ефективен за решаването на поставените проблеми. При избирането на срока следва да се имат предвид национални особености - релевантен например е фактът, че в Република България все още доминират наличните плащания и много граждани държат спестявания в брой. В случай че тази тенденция се запази при въвеждането на еврото, то би следвало периодът, в който гражданите могат да се адаптират към новите банкноти и монети, да е с по-голяма продължителност.</p>	<p>Въвеждането на период на двойно обращение на лева и еврото за две седмици би позволило на гражданите да се запознаят и да се приспособят към използването на новата валута. Също така този преходен период би облекчил <i>до някаква степен</i> пунктовете за обмен, тъй като гражданите биха разполагали с половин месец преди банкнотите и монетите им в левове да престанат да бъдат законно платежно средство. Не е без значение и задължението на търговците да връщат ресто единствено в евро, което би дало на гражданите още един канал за обмен, облекчавайки както потребителите, така и банките и „Български пощи“ ЕАД.</p> <p>В сравнение с предложените по-долу по-дълги периоди на двойно обращение,</p>

		двуседмичният би благоприятствал и търговците, тъй като те биха били длъжни да поддържат плащания в двете валути в сравнително кратък период от време - от това те биха спестили разходи, както и биха имали по-малко организационни трудности.
--	--	---

Вариант 3 „период на двойно обращение с дължина шест месеца“:	Задължението да поддържат наличности в левове и в евро би създавало организационни проблеми на търговците. При такъв сценарий съществува рискът те да станат основен обменен канал за сметка на банките и „Български пощи“ ЕАД. Това би затруднило търговците, тъй като би им се наложило да се снабдят със значително количество банкноти и монети в евро, за да посрещнат търсенето за плащания в брой (вкл., за да изпълняват задължението си да изплащат рестото единствено в новата валута). Също така при този срок на периода на двойно обращение търговците биха прекарвали значителен период от време в обмяна на получените от потребителите банкноти и монети от левове в евро - това е времеви, а потенциално и паричен разход.	С такава продължителност на периода гражданите биха могли да се запознаят отлично с новите банкноти и монети преди еврото да остане единствената официална парична единица и биха имали предостатъчно време да обменят своите пари в брой от левове в евро, вкл. и чрез търговците. Затова и до максимална степен биха се избегнали струпвания на хора на пунктовете за обмен, както и злоупотребите, вкл. разпространението на фалшиви банкноти и монети.
---	---	--

Опишете качествено и количествено всички значителни разходи и ползи на годишна база и коя от заинтересованите страни ще ги понесе. Използвайте приблизителни цифри и диапазони, включително парични разходи (в лв.).

3.4. По проблем 4: „Необходимост от процедура по разпространение на новата валута и обмяната на банкноти и монети от левове в евро“

Варианти за действие:	Общи годишни разходи	Общи годишни ползи
Препоръчителен вариант: Вариант 4 „Кредитни институции и „Български пощи“ ЕАД“	Недостатъкът на варианта се изразява в по-силната нужда за логистични операции между банковите и пощенски клонове. Даденото предложение би повишило логистична тежест при доставките на евробанкноти	Вариант 4 „Разпространение посредством кредитни институции и „Български пощи“ ЕАД“ обединява позитивите на предходните варианти без да понеса техните негативи. По този начин

	<p>и евромонети до клоновете на кредитните институции и пощите.</p>	<p>процедурата по разпространение и обмен се възползва от една страна – от мащабния териториален обхват осигурен от пощенските станции, и от друга: от възможностите на банките за обмен на суми от особено голям размер, способността за адресиране на множество заявки, и повишаване на нивото на сигурност на цялостния процес вследствие на вече съществуващи организация и съоръжения. Вариант 4 „Кредитни институции и „Български пощи“ ЕАД“ адресира всички отбелязани рискове в процедурата по снабдяване и разпространение, като комбинира положителните ефекти на Варианти 2 и 3. Вследствие на прилагането на варианта би се създала една обширна и сигурна мрежа за снабдяване и разпространение, която същевременно е способна да поеме в пълнота заявките за обмен на налични парични средства.</p>
<p>Вариант 1 „Без действие“:</p>	<p>Съгласно Вариант 1 държавните институции не биха предприели никакви координирани действия с цел създаване на процедура по разпространение и обмен. Това би довело до пълна липса на достъп до услуги за обмен в съответствие с принципа за защита на потребителите. Всяка обмяна при подобна хипотеза би включвала начисляването на такси или комисионни от доставчиците на платежни услуги и следователно би поставило гражданите/потребителите в по-неблагоприятна ситуация в сравнение с оставането на лева</p>	<p>Ползите от предприемането на Вариант „Без действие“ са силно ограничени по сектори. При подобна хипотеза единствено кредитните институции и обменните бюра биха се ползвали от липсата на достатъчна регулация.</p>

	<p>като официална парична единица. По същата логика за липса на каквато и да е процедура може да се приеме, че не е осигурена възможност за обмен на суми от голям и особено голям размер. Отделно няма как да се оцени сигурността на несъществуваща процедура.</p> <p>Липсата на ясна и предварително уредена процедура по снабдяване и разпространение на евробанкноти и евромонети би довела до изключително забавяне в скоростта, с която новата валута навлиза в гражданския оборот, а по този начин ще се осъществят ощетяващи икономически процеси спрямо всички слоеве на обществото и най-вече потребителите. От една страна търговците и потребителите биха били принудени сами да си осигурят способности за обмен на наличните си средства. От друга страна при вариант “без действие” поради липсата на организирано снабдяване на търговците и потребителите с валута няма да се постигне дори близко до еднообразно и равномерно разпространение.</p>	
<p>Вариант 2 „Кредитни институции“:</p>	<p>Основният недостатък на варианта е липсата на териториален обхват на кредитните институции, когато става дума за отдалечените и слабо населени места. Значителна част от населението не би била в досег с местата за извършване на превалутиране на налични средства, което съществено би застрашило навлизането на новата валута в обращение и възможността на гражданите да участват в икономическия оборот, особено след завършване на</p>	<p>Предприемането на вариант 2 – „кредитни институции“ във връзка с процедурата по снабдяване и разпространение би имало за резултат далеч по-успешното и плавно въвеждане на еврото в Република България. В сравнение с очакваните въздействия, описани в анализа на Вариант 1, хипотезата на забавяне на икономическия растеж и развитие поради недостатъчна наличност и неравномерно териториално разпределение</p>

	<p>адаптационния период на двойно обращение.</p> <p>Поради липсата на банкови клонове в отдалечените и слабо населени места в страната, населението на тези региони отново би било поставено в ситуация, в която разчита на реализирането на естествените икономически процеси или на собствени усилия за да се снабди със средства в евро.</p> <p>Както е описано по-горе, по последни данни на НСИ, най-засегнатата би била една значителна част от населението в селата, което общо се равнява на 1 838 441 души, или приблизително 26,88% от общото за страната население.</p>	<p>на навлезлите в обращение евробанкноти и евромонети би се проявявала далеч по-рядко и за по-кратки периоди от време.</p> <p>Това се дължи на гарантирането и регулирането на източниците, чрез които търговците и потребителите могат да се снабдят с налични средства в евро. При този вариант кредитните институции биха се ползвали с нормативно заложената подкрепа на БНБ.</p> <p>Осигуряването на логистични вериги за снабдяване на банковите клонове с налични средства от БНБ би било уредено по силата на предварително сключени договори помежду им.</p> <p>Наличието на подготвена процедура гарантирано би произвела по-благоприятни и положителни резултати отколкото ако множеството различни кредитни институции се стремят самостоятелно да организират достъпа си до достатъчна валута.</p> <p>Обвързването на процедурата по разпространение на новата валута и обмяната на банкноти и монети от левове в евро носи със себе си значителни позитиви. При възприемане на този вариант огромна част от населението би имала осигурен достъп до услугите за обмяна. Живеещите в градовете биха имали възможност да се възползват от припокриващите се клонови мрежи и банкомати на кредитните институции.</p> <p>Допълнително предимство на дадения план са силно застъпената възможност за обмен на суми от голям размер. Банките по естество извършват дадената дейност и не би представлявало особено</p>
--	--	---

		затруднение да отговорят на засиленото търсене на услугата. В тази връзка не следва да има и значителни промени в организацията на сигурността на паричните средства и извършването на процедурата по разпространение.
Вариант 3 „Български пощи“ ЕАД:	<p>Както е споменато в описанието на вариант „Български пощи“, негативите на подобна процедура биха се състояли основно в невъзможност за обмен на големи суми и пониски нива на сигурност. При реализиране на дадения вариант биха възникнали затруднения и забавяния спрямо процеса на въвеждане на еврото поради ограничените количества, в които може да се извършва обменът. Целият обем от паричните средства в обращение, за които е дадена информация в описанието на Проблем 4, ще е необходимо да бъде обработен от клоновете на пощите.</p>	<p>Вариантът би довел до създаване на условия за равни възможности и недопускане на пряка или косвена дискриминация. Използването на клоновата мрежа на „Български пощи“ ЕАД като канал за разпространение и снабдяване с евромонети и евробанкноти би осигурило достъп до финансови услуги по обмен на живеещите извън областните центрове и големите градове. По този начин адекватно се разрешава проблемът с териториалния обхват. Във връзка с гореописаното, вариантът не би довел до съществени промени в диспропорциите в териториалното разпределение на населението и обезлюдяването, което избягва недостатъците на предходните варианти и в този смисъл е обективно подобрене.</p>
	<p><i>Опишете качествено и количествено всички значителни разходи и ползи на годишна база и коя от заинтересованите страни ще ги понесе. Използвайте приблизителни цифри и диапазони, включително парични разходи (в лв.).</i></p>	
4. Проведени консултации		
<p>Консултации:</p> <p>Проектът на ЗВЕРБ е съгласуван многократно с всички заинтересовани страни.</p> <p>С цел изготвяне на ЗВЕРБ и с решение на двамата съпредседатели на Координационния съвет за подготовка на Република България за членство в еврозоната (КС) беше създадена временна междуведомствена работна група (РГ „Еврозакон“) към КС. В нейния състав бяха включени</p>		

представители на Министерството на финансите, Българската народна банка, Комисията за финансов надзор, Министерството на икономиката и индустрията и администрацията на Министерския съвет.

След прегледа на приложимото законодателство работната група пристъпи към изработване на **Концептуална рамка/Концепция на Закон за въвеждане на еврото в Република България** (по-нататък „Концепцията“). Проектът на Концепцията беше приет от работната група в края на месец септември 2022 г., след което беше публикуван за обществени консултации на 20 октомври 2022 г. на интернет страницата на Министерството на финансите и на интернет портала strategy.bg с дата на приключване 21 ноември 2022 г., а получените коментари и становища бяха взети предвид при разработването на първия проект на ЗВЕРБ.

В хода на работата по проекта на ЗВЕРБ, той беше многократно съгласуван в рамките на РГ „Еврозакон“. След обобщаването на приносите от членовете на работната група в един общ документ, през м. декември 2022 г. се идентифицира необходимостта съставът на работната група да бъде разширен с представители на всички министерства и заинтересовани институции и организации, които да дадат своя принос по законопроекта. Във връзка с решение, взето по-рано от работната група, членовете на разширения състав на работната група следваше, освен да дадат приноси по основния текст на законопроекта, да предложат промени в секторните закони, произтичащи от въвеждането на еврото, които да се включат в преходните и заключителните разпоредби (ПЗР) на ЗВЕРБ.

Паралелно със съгласуването на законопроекта в рамките на разширения състав на работна група „Еврозакон“, проектът на ЗВЕРБ беше изпратен за преглед и становище до членовете на Координационния съвет, сред които са и председателите на работните групи към КС. По този начин се цели включването на възможно най-голям брой заинтересовани лица в работата по проекта, вкл. организации на бизнеса, както и асоциации на потребителите. По този начин въввлечени в даден етап от съгласувателните процедури бяха например: поднадзорните на КФН лица, Асоциацията на банките в България (вкл. като част от разширения състав на РГ „Еврозакон“), Сдружение „Българска национална асоциация „Активни потребители“, Сдружение „Федерация на потребителите в България“, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България (КРИБ), Българска търговско-промишлена палата (БТПП), Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българска стопанска камара (БСК), Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС), Сдружение за модерна търговия (СМТ) и др. Един от основните въпроси, касаещи организацията на работата, който беше дискутиран от РГ „Еврозакон“, бе свързан с адаптирането на секторното законодателство към единната европейска валута. Както е упоменато по-горе, избраният подход беше всяко ведомство да предложи промени в секторното си законодателство, които да бъдат включени в ПЗР на законопроекта. Беше обсъдена идеята ведомствата да предлагат промени в законодателството от своя компетентност навсякъде, където има разпоредби, свързани с българския лев. Предложи се да бъде използван подхода на Хърватия, при който закони и кодекси с по-голяма степен на позоваване към националната валута са били изменени в ПЗР на Закона за въвеждане на еврото преди въвеждане на еврото, а тези с по-малка степен е било планирано да бъдат изменени след въвеждане на единната европейска валута. Друг предложен подход беше да бъдат изменени в ПЗР на ЗВЕРБ всички закони и кодекси, съдържащи разпоредби, касаещи българския лев. Тъй като в първия случай е трудно да се дефинира „степен на позоваване“ към националната валута, а във втория има риск проектът на ЗВЕРБ да придобие огромен обем, както и да бъдат пропуснати немалък брой нормативни актове, които следва да се изменят, и двата подхода не бяха приети. Съгласно възприетия подход, в ПЗР на ЗВЕРБ се правят промени в закони, с които думата „лев“ и нейните производни (когато не са посочени цифрови стойности) се заменят с думата „евро“ и нейните производни. Извън това правило, когато парична сума в левове е посочена в закон като резултат от въвеждане в българското законодателство на правен акт на ЕС, в който изрично е посочена съответната сума в евро, то тогава се предлагат изменения в ПЗР на ЗВЕРБ, които да сочат сумата в евро съгласно правния акт на ЕС. При законовите разпоредби, в които са посочени конкретни суми/стойности в лева, се прилага предвидения в законопроекта принцип за

автоматичност, според който „стойностите, посочени в левове, в съществуващите правни инструменти се считат за стойности в евро при прилагане на официалния валутен курс и в съответствие с правилата за превалутиране и закръгляване“. Указания, изготвени от Министерството на финансите и дефиниращи този подход, бяха изпратени в края на м. март 2022 г. до разширения състав на работна група „Еврозакон“. Затова и в ПЗР на така предложения ЗВЕРБ е следван този подход. Тъй като това е правно-технически проблем и не касае основния текст на закона, той не беше разгледан в доклада за цялостна предварителна оценка на въздействието.

Редно е също да се отбележи, че проектът на ЗВЕРБ беше съгласуван и с Европейската комисия (ЕК) и с Европейската централна банка (ЕЦБ), като в края на месец февруари 2024 г. беше получено положително становище по него от ЕК. Очаква се официалното становище на ЕЦБ, което предстои да се получи, също да бъде положително.

Проектът на ЗВЕРБ ще бъде публикуван за обществено обсъждане заедно с настоящия доклад и резюме на Портала за обществени консултации strategy.bg. В съответствие с чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове срокът за представяне на становища и предложения ще е 30 дни. Справката за постъпилите предложения, заедно с обосновка за неприетите предложения в резултат на проведените обществени консултации, ще бъде публикувана на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации.

Извън гореописаните съгласувателни процедури конкретно по проекта на ЗВЕРБ, редица консултативни, академични и граждански организации също взеха участие и допринесоха за развитието на обществения дебат по ключови за изработването на проекта на ЗВЕРБ теми и въпроси.

Обществения дебат по темата за членството на България в еврозоната се развива активно в периода 2022-2023 г. В този период се състоят редица конференции, семинари и други публични дискусии, на които се обсъждат различни аспекти от присъединяването на България към еврозоната, както и се представят научни трудове по темата.

Тематична конференция е организирана и от Министерството на финансите през март 2023 г., с която се слага начало на информационната кампания, свързана с въвеждането на еврото в България, а през месец септември 2023 г. стартира информационната кампания на Представителството на ЕК в България за приемането на еврото.

Поради силното си обществено значение, темата ще продължава да се обсъжда активно както на експертно, така и на политическо ниво дори след приемането на ЗВЕРБ.

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

5. Привеждане в действие и изпълнение

От коя дата предложението влиза в сила?

Предвижда се Законът за въвеждане на еврото в Република България да влезе в сила три дни след обнародването му в „Държавен вестник“.

Коя институция ще отговаря за изпълнението на предложението и за контрола?

Българската народна банка, в съответствие с правомощията си, осъществява контрол за спазване изискванията на чл. 23, ал. 2 - 3, ал. 5-7, чл. 26, ал. 2, 6, 8 9-11, чл. 28, чл. 29, чл. 38 и чл. 44 от поднадзорните ѝ лица.

Комисията за финансов надзор и нейните органи, в съответствие с правомощията си, осъществява

контрол за спазване изискванията на чл. 14, ал. 2, чл. 16, чл. 21, ал. 1, ал. 3 - 9, чл. 27, чл. 31, чл. 32, чл. 34 – 37, чл. 48 и § 6, ал. 1 и 6, § 7 и 8 от преходните и заключителните разпоредби от поднадзорните ѝ лица.

Националната агенция за приходите в съответствие с правомощията си контролира спазването на изискванията на чл. 20 и чл. 25, ал. 5.

Комисията за защита на потребителите в съответствие с правомощията си контролира спазването на изискванията на чл. 15 - 19, чл. 21, ал. 1 - по отношение на поднадзорните на Българската народна банка лица, чл. 21, ал. 2, т. 4, чл. 25, ал. 1 - 4, както и на изискванията на чл. 27.

Министърът на електронното управление, в съответствие с правомощията си, контролира спазването на изискванията по глава четвърта, раздел I от този закон по отношение на привеждане на информационните системи, обработващи финансова информация, в съответствие с изискванията на този закон.

Посочете отговорната институция за изпълнението на предложението. Посочете дали предложението предвижда разходи за отговорната или друга институция?

Име, длъжност и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на цялостната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Методи Методиев, директор на д-я „Европейски въпроси и политики“

Дата: 25.03.2024 г.

Подпис:

25.3.2024 г.

X За директор

ДИРЕКТОР
МЕТОДИ МЕТОДИЕВ
Signed by: Reneta Hristova Mihaylova